

De nieuwe media nemen de macht weg van de democratie

Pieter Anko de Vries

De snel veranderende vormen van media hebben de democratie veranderd en zullen nog voor veel meer veranderingen zorgen. Dat is zorgelijk. De macht verschuift naar bedrijven die de nieuwe media beheren.

‘Thorbeckes ideaalbeeld voor een goede politicus was dat van een verlicht staatsman, iemand die voldoende afstand kon nemen van de kiezer en van de waan van de dag om zo tot bezinning en reectie te komen. Maar dat ideaalbeeld is anno 2017 totaal niet meer realistisch. Vandaag is er veel sneller en vaker interactie tussen vertegenwoordigers onderling, met de media en met hun kiezers – met verstrekkende gevolgen.’ Dat schrijft historicus en losoof Sid Lukkassen in zijn onlangs verschenen boek [De democratie en haar media](#).

Het boek, een bewerking van zijn proefschrift, bevat onderzoek naar representatieve democratie en de wijze waarop tegenwoordig communicatie plaatsvindt.

Ongeremd uiten

Het verzet tegen gevestigde media vindt vooral plaats op het internet en dan met name de sociale media. Op deze sites kan iedereen die dat wil zich onbeperkt en ongeremd uiten. Niet alleen de mainstream media zijn doelwit, maar ook politieke tegenstanders.

De laatste verkiezingen in de Verenigde Staten laten zien dat bijna alle mainstream kranten tegen Donald Trump waren, toch bleek het snelle internet doorslaggevend te zijn voor zijn overwinning.

Volgens Lukkassen, die deze maand promoveerde, ‘ligt een snelweg voor razende informatiestromen nu naast een etspaadje voor democratische overwegingsprocessen’. Het nieuws en de meningen op internet gaan zo snel dat politici direct moeten reageren, zonder de oude democratische paden van bijvoorbeeld overleg te voeren of behandeling in het parlement mogelijk te maken. De Tweede Kamer wordt een Tweet Kamer.

Treurig

Lukkassen komt tot een treurig stemmende conclusie. Debat op sociale media en wat daar geldt aan moderatie valt volgens de auteur onder het beheer van bedrijven. ‘Zo verwerven zij psychopower: macht om de ruimte te vormen dáár waar onze geest zich vormt. Voortdurend blootgesteld aan prikkels en berichten wordt de macht om concentratie te organiseren uit het innerlijk van de staatsburger gehaald en in een externe ruimte geplaatst.’

Het kan betekenen, zo stelt Lukkassen, dat als iemand de gebruiksvoorwaarden die de bedrijven stellen schendt, een tablet kan worden uitgezet. Dat zal in de praktijk neerkomen op sociale zelfdoding. Mensen worden uit de communicatieve ruimte verbannen.

‘Zo verschuift invloed van democratieën naar (globale) bedrijven: die worden bolwerken van economische, politieke en juridische macht’, zo waarschuwt de auteur.

De democratie en haar media. Sid Lukkassen. Uitgeverij De blauwe tijger, 27,90 euro

Dit bericht werd geplaatst in nieuwsbrief op 18 april 2017 op de site www.hetgoedeleven.nl